

Verlag ELZO bewonersbijeenkomst Buiksloterkerk op 12 december 2016

1 Inleiding

De voorzitter van ELZO, Pieter Hetteema, heet de aanwezigen welkom en vertelt dat dit het tweede bewonersoverleg van ELZO in de Buiksloterkerk is, na de eerste bijeenkomst op 12 september jl (toen 45 aanwezigen). De opkomst bedraagt deze keer 83 mensen. Er blijken niet alleen bewoners aanwezig uit de buurten van de vier bewonersorganisaties die deel uitmaken van ELZO (Elzenhagen Noord, Loenermark, Nintemanterrein en Buiksloterdijk), maar ook 2 vertegenwoordigers van de Krijtmolen en enkele bewoners uit De Banne. Van de zijde van de gemeente zijn aanwezig Annique Guyaux, projectmanager Elzenhagen Zuid, Michiel Thunissen en Omar Hegazy van Huisvesting Statushouders en Mario Hollander, gebiedsmakelaar Elzenhagen Zuid.

Vervolgens stelt Hetteema de vertegenwoordigers vanuit de bewonersorganisaties voor, die samen het ELZO vormen: Corine de Vries (Ninteman-buurt), Kees van Lier (onafhankelijk), Kees Daalder (VBL/Loenermark) en Gaston Remmers (Elzenhagen-Noord). Hetteema vertelt kort over het ontstaan van het ELZO in maart van dit jaar, uit zorg over de plotselinge koerswijziging van de gemeente, waarbij in de nota Koers 2025 ineens over 2000 in plaats van 1000 woningen voor Elzenhagen-zuid werd gesproken. Aan de hand van enkele kaarten licht hij de plannen van de Gemeente toe, en noemt hij de onderwerpen waarover met de gemeente gesproken wordt, regelmatig aangevuld door vertegenwoordigers van de gemeente en door vertegenwoordigers van ELZO. Hij geeft aan dat voor ELZO de verkeersproblematiek de ‘maat der dingen’ is: het aantal woningen en bovenwijkse voorzieningen wordt begrensd door de vraag of de wijk en de omgeving van de wijk toegankelijk blijven – ook op spijtstijden.

Tijdens de eerste presentatie komen ook enkele wijzigingen naar voren in de plannen sinds de bijeenkomst van september, door de inbreng van ELZO (zie afzonderlijke onderwerpen verderop). Vanuit de zaal worden onder meer vragen gesteld en zorgen uitgesproken over

- de hoogte van de woningen in het middengebied (3 – 7 woonlagen, gemiddeld 5)
- de 350 woningen in ‘de Strook’ langs de Nieuwe Leeuwarderweg (basis 5 verdiepingen, met torens van 9 – 18 woonlagen); de afstand tot zowel de Nieuwe Leeuwarderweg als tot de flats van de Loenermark (13 woonlagen) – en over het belemmeren van het uitzicht vanuit de Loenermark. Dit leidt later tot de opmerking dat we behoefte hebben aan perspectieftekeningen om de plannen beter te kunnen beoordelen.
- parkeer- en verkeersproblemen door de bouw van meer woningen en bovenwijkse voorzieningen zoals de komst van een moskee en van scholen. Nu al staat de Ijdoornlaan regelmatig op spitsmomenten vast.
- de belemmering van de doorstroming van het autoverkeer door het toenemende fietsverkeer. Projectmanager Annique Guyaux geeft aan dat dit aanleiding is voor de Gemeente om aparte fietsroutes te ontwerpen.
- de toegankelijkheid van de Noorderbegraafplaats (en golfbaan) en de parkeerdruk die daarmee samenhangt. Bewoners waarschuwen voor het effect van het omzetten van het zuidelijk deel van de kanaaldijk in een fietspad, waardoor begrafenistoeten dwars door Elzenhagen-zuid worden geleid – en vragen om aandacht voor parkeerdrukte.
- de toegankelijkheid van Elzenhagen-zuid voor ambulances en veiligheidsdiensten.
- de gevolgen van ondergronds parkeren en autoluw maken van de wijk voor de toegankelijkheid van Elzenhagen-zuid voor gehandicapten- en ouderenvervoer

- de breedte van de groenstrook ('groene scheg') langs het NH-kanaal en de plannen voor de kap van de bomen in verband met het geleidelijk aflopen van het terrein vanaf de dijken rondom. Zorg is er of er inderdaad voldoende herplant gaat worden
- de o.v.-verbindingen, en het feit dat na de opening van de NZ-lijn het busvervoer vermindert (minder lijnen en haltes, verder lopen)
- de energievoorziening voor de wijk: wordt Elzenhagen-zuid aangesloten op stadsverwarming: volgens projectmanager Annique Guyaux gebeurt dit.
- het verkeersaantrekkend effect van het metrostation, als gevolg van de P&R-functie

Op een vraag uit de zaal over de status van de plannen, vertelt de voorzitter dat het op dit moment nog om *schetsen* gaat. Formeel is nog steeds het bestemmingsplan van kracht, waarin uitgegaan wordt van 800-1000 woningen. Maar de ambitie van de gemeente is ook duidelijk, zoals ook blijkt uit een artikel in Het Parool van dezelfde dag: zij heeft in juni in Koers 2025 een opdracht vastgelegd voor de bouw van 2000 woningen, als onderdeel van het plan om ca 60.000 woningen te bouwen en zo veel meer mensen de kans te bieden in Amsterdam te wonen. De gemeente mikt erop om begin 2017 de plannen gereed te hebben, dan het inspraaktraject te doorlopenen rond de zomer een besluit te nemen. ELZO stelt dat de plannen nog lang niet rijp zijn voor besluitvorming, en dat er veel meer tijd nodig is voor onderzoek en overleg.

Meer uitgewerkt per onderwerp zijn de volgende opvattingen en ideeën naar voren gebracht:

1 Gemotoriseerd verkeer

Elzenhagen-zuid kent voor gemotoriseerd verkeer slechts één ontsluitingsweg (de Elzenhagensingel) met slechts twee aan- en afvoermogelijkheden: de botonde bij de Nieuwe Purmerweg, en de kruising bij de IJdoornlaan. De uitgevoerde verkeersstudie richtte zich allen op verkeersvakken, en wijst uit dat vervolgstudie noodzakelijk is naar de kruispunten. Bij de vervolgberoeeningen moeten meer zaken meegenomen worden, zoals het (wel of niet) afbreken van het Waddenwegviaduct, de extra drukte door bovenwijkse voorzieningen, door sluipverkeer dat de A10 mijdt, door de P&R functie van het metrostation en door het kruisende fietsverkeer.

Veel bewoners maken zich zorgen over de nu al slechte ontsluiting via de IJdoornlaan van Elzenhagen Noord, de congestie op de IJdoornlaan en de bereikbaarheid voor hulpdiensten en gehandicaptenvervoer. Bewoners van Elzenhagen Noord constateren dat de ontsluiting van hun wijk zeer slecht geregeld is en dat herhaling van inschattingsfouten aan de orde lijkt bij de ontsluiting van Elzenhagen-Zuid.

2 Groene Scheg

In de eerste ontwerpsschetsen van de stedenbouwkundige was een breedte van 50 m naast het kanaal getekend voor de aan te leggen parkzone. In de laatste schets is 70 m ingetekend. In nog steeds geldende beleidsstukken is echter een breedte van 100 m vastgelegd. ELZO houdt hieraan vast en vindt dat het ontwerp aangepast moet worden. Bovendien moet de parkzone hoogwaardig ingericht worden. Annique Guyaux zegt toe dat het projectteam een landschapsarchitect zal inschakelen om een plan voor het dijkpark te ontwerpen.

3 Bomen

De aanwezigen dringen sterk aan op handhaving van de bomen. Vanwege ophoging terrein en bouwactiviteiten zullen bomen sneuvelen. Daarnaast zullen bomen vanwege leeftijd (populieren) gekapt moeten worden. Na discussie met de zaal wordt geconcludeerd dat kappen van bomen zoveel mogelijk besparend moet plaatsvinden, dat voor voldoende budget

en volume aan duurzame herplant gezorgd moet worden, en dat aan het bestaande landschappelijk karakter recht gedaan wordt.

4 Bouwprogramma

Het bouwprogramma voor Elzenhagen Zuid is in Koers 2025 tussen januari en april 2016 verdubbeld van 800 – 1.000 woningen naar 2.000 woningen. Het plangebied kent voor gemotoriseerd verkeer slechts één ontsluitingsweg met slechts twee aan- en afvoermogelijkheden. ELZO stelt dat de verkeerscapaciteit van de kruispunten bepalend is voor de bouwcapaciteit en voor de bovenwijkse voorzieningen. Zolang het tegendeel niet is aangetoond is volgens ELZO de beoogde verdubbeling van het bouwprogramma niet mogelijk.

Bij het benoemen van de bouwhoogtes van het middengebied (3 tot 7 verdiepingen) worden kritische kanttekeningen geplaatst. Is dit gebied nog wel vergelijkbaar met het Funengebied (waarmee de gemeente het steeds vergelijkt). Om dit beter te kunnen beoordelen zijn perspectieftekeningen nodig. Daarnaast wordt opgemerkt dat de gemeente er goed aan doet om buffer-ruimte in te bouwen: niet direct het hele gebied volbouwen. In Elzenhagen-Noord is nu al ruimtegebrek door onvoorziene ontwikkelingen.

5 Bouw langs NLW

De voorgenomen flats in ‘de Strook’ aan de westzijde langs de Nieuwe Leeuwarderweg roepen veel weerstand op. Ten eerste wordt hiermee het uitzicht vanuit de Loenermark flats grotendeels weggenomen. Ten tweede staat de geplande bebouwing te dicht op de weg. Ook dit vraagt om 3D visualisaties om een indruk te krijgen van het effect van de door de gemeente beoogde bouwvolumes. Een aanwezige architect merkt op dat het in deze fase van de planvorming al gebruikelijk is om dergelijke inzichten te hebben.

6 Weg naar de begraafplaats

De weg naar de begraafplaats zal anders ingericht moeten worden om te voorkomen dat rouwstoeten en bezoekers dwars door Elzenhagen-Zuid aan moeten rijden naar de Noorderbegraafplaats en de golfbaan.

7 Parkeren

In het ontwerp wordt uitgegaan van een autoluwe wijk en veel ondergrondse parkeervoorzieningen. In het middengebied zou zelfs helemaal geen autoverkeer op straat mogelijk zijn. Voor de sociale woningbouw worden echter geen garages gebouwd, en ook bezoekers zullen op straat moeten parkeren. Daarnaast zijn voor de bovenwijkse voorzieningen de parkeermogelijkheden beperkt. Gevreesd wordt dat de parkeerdruk zich naar buiten het gebied zal verplaatsen. Dat is in strijd met het uitgangspunt van gebiedseigen parkeeroplossingen. Bewoners merken op dat al zeer regelmatig het bezoek van het crematorium tot in het Elzenhagen-Zuid gebied langs het water parkeert. Dit gaat problemen opleveren voor het Noordelijke deel van EZ. De aanwezigen vragen om een gedegen onderzoek naar de parkeeroplossingen en naar de financiering. Dit laatste om te voorkomen dat parkeerfaciliteiten een sluitpost vormen zoals al eerder is gebleken bij andere bouwprojecten.

8 Fietsverkeer

Er worden de nodige opmerkingen gemaakt over het fietsverkeer. Een zeer groot deel van het fietsverkeer bestaat uit scholieren die uit verschillende delen van Noord komen. In het ontwerp is gedacht om niet meer een gescheiden fietspad te hebben langs de Nieuwe Purmerweg. Dit roept de nodige vragen op in verband met verkeersveiligheid. Ook dit is een

reden om te pleiten voor andere, meer volledige verkeersmodellen in het verkeersonderzoek. ELZO heeft erop aangedrongen dat de opdracht voor het verkeersonderzoek vooraf in het overleg besproken wordt.

9 Bovenwijkse voorzieningen

Voor Elzenhagen zuid zijn de volgende voorzieningen gedacht: 1 basisschool (is overigens geen **boven**wijkse voorziening), een middelbare school (Technasium van het Damstede), atletiekbaan, sporthal, opvangcentrum dak- en thuislozen, moskee en tijdelijke huisvesting voor statushouders en studenten (is geen voorziening, maar valt onder ‘wonen’). De meeste van deze voorzieningen hebben geen speciale functie voor Elzenhagen Zuid zelf. Vanwege de grote verkeers- en parkeerbelasting pleit ELZO voor uitplaatsing van een aantal voorzieningen naar elders binnen het CAN gebied.

Bij acclamatie (applaus) stemt de zaal in met:

1. Zolang er geen oplossing is voor de verkeersdruk houden wij vast aan 1000 woningen
2. Onderschat niet het effect van crematorium, bovenwijkse voorzieningen en P&R functie metrostation voor de parkeerdruk: wij willen daar vooraf een reële oplossing voor
3. Onderschatten van langzaam verkeer kan leiden tot verkeersonveiligheid
4. Groene scheg: moet 100m zijn
5. Ook als het gaat om de kwaliteit van het groen: elke boom telt. Er moet geld gereserveerd zijn voor herplant
6. Gemeente verzin slimme aansluiting voor begraafplaats – voordat kanaaldijk wordt afgesloten voor verkeer
7. Bereikbaarheid voor gehandicapten in wijk moet gegarandeerd zijn
8. Parkeren: vooraf in exploitatie laten zien dat ondergronds parkeren ook financieel haalbaar is
9. Energievoorziening moet toekomstbestendig zijn
10. Bovenwijkse voorzieningen die niet combineerbaar zijn vanwege verkeerseffect moeten elders een plek krijgen – bv in het winkelcentrum.
11. Wij spreken voorlopig namens de toekomstige bewoners, die nu nog geen stem hebben, en pleiten voor een groene, leefbare, veilige en goed bereikbare wijk.

10 Huisvesting statushouders en studenten

Aan het eind van de bijeenkomst komt het onderwerp ‘huisvesting statushouders en studenten’ aan de orde. De gemeente heeft plannen voor tijdelijke huisvesting (voor 10 jaar) van 700 studenten en statushouders (1 op 1) op de huidige sportvelden van DWV. Vanuit ELZO wordt gezegd: “Tijdelijke bouw voor 10 jaar – dat kennen we in Noord: er staan hier heel veel complexen die met dat doel gebouwd zijn en inmiddels veel ouder zijn. Als je dit doet, bouw dan goed - want deze mensen zullen waarschijnlijk langer dan 5 jaar wonen in een gebied met veel bouwactiviteiten. Bouw flexibel – ook jongere statushouders worden ouder en willen samenwonen of een gezin. Bouw niet tijdelijk: tijdelijke huisvesting is kwalitatief slechter, heeft een slechte uitstraling en staat er uiteindelijk vaak veel langer.” Vanuit de zaal wordt scherp gewaarschuwd voor de combinatie van huisvesting voor statushouders, studenten, daklozen en een moskee.

De vertegenwoordiger van de gemeente stelt dat er geen containerwoningen gebouwd zullen worden, maar wel tijdelijk omdat dit sneller kan. Wel wil de gemeente er iets goeds van maken. De gemeente wijst onder andere naar het voorbeeld van de Riekerhaven. Een van de aanwezigen kent dit project goed, en wijst erop dat Riekerhaven niet in een woonwijk staat. Bovendien stelt hij voor om van de ervaringen daar te leren: sommige zaken lopen daar

redelijk, maar andere moet je zeker niet zo willen herhalen. Hij waarschuwt ook voor een studentencampus. Kijk uit dat dat geen zootje wordt. Michiel Thunissen stelt dat de gemeente en woningcorporaties De Key en Eigen Haard willen leren van de ervaringen met Riekerhaven.

De toelichting dat de woningen bedoeld zijn voor statushouders van onder de 27 jaar (voornamelijk mannen) zorgt voor de nodige onrust. Vanuit de zaal wordt gepleit voor een bredere menging dan uitsluitend met studenten en voor een meer diverse populatie van statushouders. Opgemerkt wordt ook dat voor statushouders een leefbare omgeving moet worden gecreeerd, dat tijdelijke woningen daar niet bij passen en dat dus duurzamer gebouwd zal moeten worden. Michiel Thunissen wijst erop dat er slechts een beperkt budget beschikbaar is, en geeft aan dat ook de gemeente nadenkt over flexibel bouwen.

De voorzitter van de vergadering stelt daar tegenover dat je dit gebied niet kunt los zien van de exploitatie van de totale wijk – en dat er vanuit het totaalbudget dan maar extra middelen moeten komen om hier een leefbaar gebied van te maken. Tien jaar wonen naast een bouwput is voor niemand een fijne leefomgeving – ook niet voor de statushouders en studenten. Tot slot vat de voorzitter de inbreng samen, steeds met applaus ondersteund door de aanwezigen:

- De plannen voor statushouders en studenten zijn niet goed doordacht: bezint eer ge begint. Als je het doet, doe het goed.
- 1 student per statushouder is onvoldoende en leidt niet tot een gezonde samenstelling van dit deel van de wijk. Een wijk neerzetten voor uitsluitend (jongere) alleenstaanden is vragen om problemen ('hunkerbunker'). Meng echt – ook met gezinnen en meerpersoonshuishoudens.
- de gemeente moet eerst evalueren en ELZO informeren wat de ervaringen zijn met recente woningprojecten voor statushouders elders (zoals Riekerhaven), voordat dit complex gebouwd wordt.
- versneld bouwen hoeft niet te betekenen dat je tijdelijk en goedkoop bouwt. Haal desgewenst bouwelementen en financiële middelen uit de rest van de wijk om een beter en leefbaar plan te maken.
- neem voldoende tijd voor het inklinken van de grond bij bouwrijp maken van dit gebied voor woningen – of bouw op plaatsen die nu al bouwrijp zijn.

11 Communicatie naar omwonenden

De voorzitter bedankt de zaal en kondigt aan dat ELZO over 2 of 3 maanden weer een nieuwe bijeenkomst zal beleggen. Veel aanwezigen geven aan dat ze daar opnieuw bij zullen zijn. Op een vraag van de voorzitter antwoordt Annique Guyaux dat, zodra de plannen voor Elzenhagen-zuid gereed zijn en door het College van B&W zijn vrijgegeven voor inspraak, de bewoners geïnformeerd en geraadpleegd zullen worden. Hettema geeft aan dat wat ELZO betreft de huidige plannen nog lang niet voldragen zijn, en dat dit 'wat ons betreft' nog wel even kan duren. Vervolgens vraagt de voorzitter aan Michiel Thunissen van de gemeente hoe snel hij terugkomt met een beter plan. Dhr. Thunissen vertelt dat het College van B&W eerst moet besluiten over de locatie en dat daarna een plan gemaakt wordt. Hij beschouwt deze avond als een informeel vooroverleg – belooft dat hij de opmerkingen en standpunten zal meenemen, en spreekt de verwachting uit dat het College deze inbreng zeker zal meewegen in haar besluitvorming. Na de jaarwisseling verwacht hij dat er een grote bewonersavond voor meer mensen uit Noord zal worden belegd. Daarna zal de gemeente en woningcorporaties De Key en Eigen Haard, samen met bewoners, de plannen verder uitwerken.

De voorzitter sluit hiermee de bijeenkomst om 21.35 uur, en bedankt iedereen nogmaals voor zijn inbreng en steun.